

ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ І ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

УДК 81'42:004.8:159.946.3

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.3.1/49>

Бакай Ю. І.

Державний університет міста Мосул

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРЕСИВНОЇ РИТОРИКИ ПІД ВПЛИВОМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Поява штучного інтелекту спричинила значні зміни в мовній комунікації, що можна спостерігати в лексико-семантичних та прагматичних трансформаціях агресивної риторики. Вплив штучного інтелекту на мовні механізми сприйняття агресії став важливим об'єктом дослідження в межах лінгвістики та психолінгвістики. Особливу увагу слід приділяти тому, як ці технології змінюють традиційні форми мовного впливу, зокрема агресивну риторичку, формуючи нові синтаксичні та семантичні структури комунікації. Метою статті є аналіз лексико-семантичних трансформацій агресивної риторики під впливом штучного інтелекту. Зокрема, увага зосереджена на тому, як алгоритми ШІ змінюють мовні структури агресії, персоналізують її та адаптують до конкретних соціальних контекстів. У дослідженні використано метод аналізу та синтезу дотичної наукової літератури. Результати роботи продемонстрували, що зміни, які виникають унаслідок автоматизації комунікації, значно впливають на сприйняття агресивних висловлювань. Виділено основні лексико-семантичні трансформації як от персоналізацію агресії, модифікацію прагматичного аспекту агресії та синтаксичні трансформації агресивної риторики. Важливим аспектом є те, що штучний інтелект здатний значно збільшити ефективність агресивної риторики через її адаптацію до мовних та когнітивних моделей сприйняття певної аудиторії. Це зокрема стосується того, як сприймаються агресивні меседжі в умовах цифрового середовища, де впливовими можуть бути навіть дрібні зміни в лексичному виборі чи синтаксисі. Висновки свідчать, що технології ШІ відкривають нові можливості для маніпулювання мовними та когнітивними механізмами, зокрема через персоналізацію агресивної риторики. Однак це також породжує нові виклики для мовної етики та вимог до комунікаційних стандартів у цифрову епоху. Подальші дослідження в цій галузі можуть допомогти розробити ефективні методи протидії агресивним впливам і зменшити їх негативний вплив на суспільство через зміни в лексико-семантичних та синтаксичних структурах.

Ключові слова: мовний вплив, медіапростір, мовознавство, лінгвістика, семантика, дискурс, штучний інтелект у лінгвістиці.

Постановка проблеми. Термін «ШІ маніпуляція» виражає концепцію теоретичної позиції та інтелектуального руху, який набуває особливої ваги в умовах сучасної інтернет-лінгвістики. Вона має різні напрями, що суттєво відрізняються за методологічними та теоретичними підходами. Одним з основних напрямків є вивчення розмовних взаємодій, що здійснюється через методи розмовного аналізу [13, с. 468]. Ці дослідження дозволяють зрозуміти, як мова функціонує в реальних комунікаційних ситуаціях і як вона відображає соціальні та психологічні механізми взаємодії між людьми.

Інші науковці звертаються до етогенного підходу, застосовуючи принципи етології для аналізу людської поведінки в контексті мовних практик [11, с. 101]. Однак ще маловивченими залишаються риторичні виміри, що базуються на когнітивних процесах, зокрема ті, які використовуються в мовних моделях штучного інтелекту. Ці моделі дедалі більше інтегруються в розробку технологій, що здійснюють аргументативне та переконливе впливання через мову, проте їх аналіз у рамках агресивної психології потребує подальших досліджень.

Важливо зазначити, що дискурс є не лише лінгвістичним, але й соціальним явищем, що форму-

ється в межах соціально-історичних контекстів. Всі напрями лінгвістики, незважаючи на методологічні відмінності, об'єднує матеріалістичний підхід, який ґрунтується на реальних мовних практиках, а не абстрактних мовних структурах. Цей підхід перегукується з когнітивною лінгвістикою, яка розглядає мову як механізм, що відображає когнітивні процеси, однак на практиці багато когнітивістських теорій залишають поза увагою специфіку реального мовного середовища.

У цьому контексті особливої уваги заслуговує роль штучного інтелекту, що впливає на мовні процеси та спричиняє виникнення нових дискурсивних практик. Технології, що застосовують штучний інтелект, формують нові форми аргументації і риторики, які стають дедалі важливішими в онлайн-комунікаціях, зокрема в контексті агресивної риторики. Лексико-семантичні трансформації, викликані штучним інтелектом, змінюють способи вираження агресії в мовленні, перетворюючи її на нові форми, які складно класифікувати за традиційними мовними моделями. Ці зміни є важливим аспектом дослідження, оскільки вони відкривають нові горизонти для розуміння того, як технології та мова взаємодіють у сучасному цифровому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стрімкий розвиток штучного інтелекту має великий вплив на саме сприйняття інформації. Л. Старк та Дж. Хої (L. Stark and J. Hooi) [12, с. 790] вважають, що агресивна риторика, згенерована системами штучного інтелекту, впливає на емоційний стан і когнітивне сприйняття людей. У цьому контексті Н. Ніколаєнко, Ю. Василевич та О. Комарчук [5, с. 94] висловлюють особливе занепокоєння щодо використання таких технологій для поширення агресивних і маніпулятивних меседжів. О. Антіпова [1] підкреслює, що зображення та контент, який може генерувати штучний інтелект, використовується для загострення соціальної напруги, сприяючи мобілізації людей до насильницьких дій. Візуальні матеріали часто спрямовані на провокування гніву та обурення, що призводить до активізації агресії та фізичного насильства. На думку А. Мазур [4, с. 26], генерація штучним інтелектом провокаційних наративів посилює соціальну агресивну риторику, яка є потужним інструментом для маніпуляції емоційним станом людей.

У своєму дослідженні А. Блеквуд (A. Blackwood) [7] доводить, що нейромережі аналізують емоційні тригери аудиторії та швидко поширюють фейкові новини, впливаючи на суспільну думку.

Безсумнівно, разом із розвитком штучного інтелекту відбуваються зміни в лінгвістичних механізмах. На думку О. Гудзенко, Т. Пастрик, А. Лазько та Н. Гальчун [3, с. 67], інтеграція штучного інтелекту в комунікативний простір потребує критичного осмислення з боку психолінгвістики, оскільки це не лише технологічна проблема, а й питання соціального впливу, риторичних стратегій і механізмів маніпуляції суспільною свідомістю.

Отже, сприйняття агресивної риторики нині є окремим гострим питанням, яке ставить перед науковою спільнотою нові виклики. Лінгвістика як методологічна платформа може надати ефективні інструменти для аналізу та протидії цим загрозам. Для виявлення та нейтралізації небезпечних механізмів впливу на трансформацію психолінгвістичних механізмів сприйняття агресивної риторики важливо розвивати міждисциплінарні підходи, що поєднують психологію, лінгвістику та дослідження штучного інтелекту. Лінгвісти та психолінгвісти працюють з однаковими типами мовних фактів і даних, проте лінгвісти спираються на безпосередні спостереження, опосередковано засвідчені явища, а також на інтуїтивне знання, яке ґрунтується на їхній лінгвістичній компетенції. Вони розглядають їх переважно за допомогою методів, заснованих на аналізі, концептуальному чи емпіричному, на формалізації та дедукції, щоб витягти з них закономірності. Завдяки цьому відбувається постійний обмін спостереженнями, планування нових експериментів і розроблення локальних або загальних моделей.

Постановка завдання. Мета статті: аналіз лексико-семантичних трансформацій агресивної риторики під впливом штучного інтелекту.

Завдання статті:

- 1) узагальнити лінгвістичні концепції, які описують сприйняття агресивної риторики, згенерованої системами штучного інтелекту;
- 2) виявлення змін у використанні мовних структур, семантичних патернів та дискурсивних стратегій, які дозволяють ШІ маніпулювати емоційними реакціями та сприйняттям агресії в комунікаціях.

Виклад основного матеріалу. Натепер когнітивна лінгвістика зосереджує свої дослідження на побудові моделей оброблення інформації та ментального уявлення. Визначальним у цьому аспекті є розвиток схем, як-от ментальні структури для категоризації інформації. У лінгвістиці поняття «схема» використовується для перегляду соціального сприйняття [2].

У межах лінгвістичних механізмів сприйняття агресивної риторики стереотипи формуються як когнітивні патерни. Вони пов'язують певні риси з конкретними соціальними категоріями. Ці категорії мови представляють когнітивні процеси і вивчаються за когнітивними підходами. Використання мовцем агресивної риторики свідчить про певний процес класифікації й оброблення інформації та є відображенням когнітивних структур, впливаючи на наше розуміння реальності.

Слід, однак, зауважити, що когнітивний підхід має певні обмеження в дослідженні саме феномену агресії. Когнітивні механізми оброблення такої інформації надто відірвані від реального мовного використання та соціальної взаємодії [6, с. 13]. З появою мовних систем штучного інтелекту категоризація та інтерпретація інформації відбувається не лише в розумі індивіда, а й у контексті соціальних взаємодій.

Застосування штучного інтелекту змінює лінгвістичні механізми сприйняття агресивної риторики. Когнітивні схеми та стереотипи сприйняття мовної агресії підсилюються через вплив алгоритмів штучного інтелекту, які можуть аналізувати величезні масиви даних і створювати персоналізований контент. Технології *deepfake* є яскравим прикладом генерування правдоподібних, але хибних аудіо- та відеоматеріалів, які маніпулюють суспільною думкою, використовуючи довіру людей до візуального та звукового контенту, таким чином, підсилюючи стереотипи та когнітивні упередження. Іншим прикладом є боти та алгоритми соціальних мереж. Підсилюючи повідомлення, що розпалюють агресію та соціальну напругу,

вони можуть маніпулювати інформаційним середовищем. Штучний інтелект вчиться настільки швидкими темпами, що це дозволяє створювати скоординовані кампанії дезінформації, які поширюють неправдиві відомості, викликаючи сплески суспільної напруженості, сприяючи радикалізації, впливаючи на психолінгвістичні механізми сприйняття, підштовхуючи аудиторію до екстремістських поглядів [8, с. 320].

Проте штучний інтелект, окрім маніпулятивного впливу, може бути використаний і для нейтралізації агресивної риторики. Алгоритми мають потенціал виявлення та маркування дезінформації, аналізу емоційного забарвлення текстів, моделювання діалогів для зниження конфліктності. Нині спільна робота сучасних когнітивістів із новітніми підходами та працівників ІТ-сфери дозволяє розробити ефективні методи боротьби з маніпулятивними техніками та створити більш стійке інформаційне середовище (табл. 1).

Таким чином, вплив штучного інтелекту на психолінгвістичні механізми сприйняття агресивної риторики стає одним із ключових викликів сучасності. Міждисциплінарний підхід для розроблення когнітивних механізмів оброблення інформації змінює традиційні уявлення про мову, сприйняття та соціальну взаємодію [14, с. 310]. У цьому контексті автономний і модульний характер мовної функції значно послаблюється порівняно з іншою орієнтацією. Ідея тут полягає в тому, що навіть якщо пізнання виходить за межі поля мови, воно є в людській свідомості. Тобто якщо воно не присутнє явно, воно все одно присутнє [15, с. 21].

Таблиця 1

Міждисциплінарні розробки для методів боротьби з маніпулятивними техніками

Розробка	Мета розробки
Алгоритми для виявлення дезінформації	Аналіз ІІІ-текстів з ознаками маніпуляцій, фейків та когнітивних викривлень
Нейромережі для розпізнавання маніпулятивного контенту	Штучний інтелект аналізує відео, аудіо та тексти на предмет спотворення фактів, емоційного впливу та пропагандистських прийомів
Психолінгвістичні аналізатори	Системи штучного інтелекту, що ідентифікують маніпулятивні мовні конструкції та попереджають користувачів про можливий вплив
Інструменти цифрової гігієни	Браузерні плагіни та застосунки, що аналізують інформаційні потоки і рекомендують більш надійні джерела
Системи когнітивного резистансу	Навчальні платформи та гейміфіковані програми, що розвивають критичне мислення та навчають розпізнавати маніпуляції
Блокчейн для перевірки достовірності інформації	Технологія децентралізованої перевірки фактів, яка унеможливує підроблення або зміну першоджерела

Джерело: власна розробка автора

Найбільш загальні аспекти, за допомогою яких ми намагаємось охарактеризувати універсальність мови, представляють особливий інтерес для лінгвістів. Такий редукаціоністський підхід до людської психіки опускає глибини особистості та її мотивацій. З. Карпенко (Z. Karpenko) акцентує увагу на процесах розмовної взаємодії, а це своєю чергою є обмеженням пояснювальних можливостей загальної парадигми [9, с. 81]. Однак саме в межах міждисциплінарного підходу стає можливим розширене розуміння психологічних механізмів, зокрема рефлексивності, яка стосується несвідомих понять, як-от агресія.

Штучний інтелект активно впливає на аналіз і розуміння агресивної риторики, використовуючи алгоритми розпізнавання емоційних тригерів, когнітивних викривлень і семантичних патернів, що дозволяє ідентифікувати приховані маніпулятивні техніки шляхом аналізу вербальних та невербальних елементів тексту [10, с. 77]. Серед можливостей штучного інтелекту також є моделювання рівня емоційного впливу на цільову аудиторію. Крім того, штучний інтелект уміє передбачати можливі поведінкові реакції на агресивну риторику, дозволяє виявляти та аналізувати тексти, що містять таку риторику, та розробляти стратегії протидії її впливу на суспільну свідомість. І, звичайно, разом із цими можливостями психолінгвістичні механізми сприйняття агресивної риторики також змінюються під впливом штучного інтелекту. Ці зміни проявляються в аспекті автоматизації мовного впливу, персоналізації та зниження чутливості до агресії та формування нових когнітивних моделей сприйняття. Штучний інтелект змінює традиційні способи розуміння та оцінювання інформації, наприклад, у користувачів з'являється автоматизація мовного впливу, що проявляється у використанні алгоритмів штучного інтелекту для масового поширення агресивної риторики через соціальні мережі.

Поява штучного інтелекту суттєво вплинула на аналіз і розуміння агресивної риторики, зокрема через використання алгоритмів, які виявляють емоційні тригери, когнітивні упередження та семантичні патерни. Здатність ШІ виявляти приховані маніпулятивні техніки як у вербальних, так і в невербальних елементах тексту відіграє ключову роль у розумінні агресивної риторики, яку він генерує. Цей процес сприяє функціонально-семантичний аналіз, який дозволяє визначити маніпулятивний потенціал тексту та його психологічний ефект на сприйняття.

Зокрема, ШІ може моделювати емоційний вплив контенту на цільову аудиторію, передбачаючи можливі поведінкові реакції на агресивну риторику. Ця здатність дозволяє ШІ аналізувати та виявляти тексти, що містять таку риторику, розробляючи стратегії для пом'якшення її впливу на суспільну свідомість. Крім того, технології ШІ здатні автоматизувати поширення агресивної риторики, зокрема через соціальні мережі, використовуючи алгоритми для масового створення контенту, орієнтованого на специфічні характеристики аудиторії.

Однією з ключових трансформацій, що виникають внаслідок впливу ШІ, є автоматизація мовного впливу, що проявляється у здатності ШІ персоналізувати агресивну риторику, адаптуючи її до конкретних соціальних контекстів. Ця персоналізація не лише адаптує риторику до специфічних лінгвістичних та когнітивних моделей, але й змінює семантичну структуру самих повідомлень. Ці зміни особливо важливі при автоматизації виробництва контенту, де мова стає більш орієнтованою на максимізацію емоційного впливу та залучення аудиторії.

За допомогою функціонально-семантичного аналізу можна виявити специфічні мовні структури в контенті, створеному ШІ, які сприяють його маніпулятивному потенціалу (табл. 2).

Використання підвищено емоційної мови або конкретних термінів, що викликають страх, гнів чи обурення, значно підвищує переконливу силу риторики. Персоналізація контенту на основі аналізу даних дозволяє більш ефективно орієнтуватися на вразливі або ідеологічно налаштовані групи, що збільшує ефективність впливу. Крім того, використання риторичних запитань або імперативних структур може посилити терміновість або сприйняту важливість повідомлення, а фреймування ситуації в бінарному форматі «ми проти них» може значно посилити агресію та поляризацію серед аудиторії. Наприклад, аналіз мовних структур, семантичних змін та дискурсивних характеристик англomовного контенту, створеного штучним інтелектом, виявляє, як ШІ маніпулює емоціями та сприйняттям агресивної риторики. Як вже зазначалося воно здійснюється через лексичні модифікації, прагматичні налаштування, синтаксичні трансформації та дискурсивні стратегії.

Лексичні модифікації проявляються у використанні специфічних лексем для викликання емоційних реакцій. Відбувається заміна нейтральних слів на більш емоційно забарвлених (*напри-*

Функціонально-семантичний аналіз мовних структур створених ІІІ

Дія	Вплив
Лексичні модифікації	Алгоритми ІІІ можуть змінювати лексико-семантичні поля слів для викликання специфічних емоційних реакцій.
Прагматичні коригування	Прагматичний аспект агресивної риторики, створеної ІІІ, включає здатність адаптувати її до різних соціальних контекстів, таким чином впливаючи на те, як аудиторія інтерпретує та реагує на повідомлення.
Синтаксичні зміни	Агресивна риторика, створена ІІІ, також може демонструвати синтаксичні трансформації, наприклад, перебудову фраз для створення більш сильного емоційного впливу або підкреслення певних аспектів повідомлення.
Дискурсивні особливості	Дискурсивні характеристики контенту, створеного ІІІ, включають стратегічне використання наративних структур, які або спрощують складні проблеми, або подають їх так, щоб сприяти певній емоційній чи когнітивній реакції.

Джерело: власна розробка автора

клад, «*attack*» замість «*confront*», «*crisis*» замість «*problem*») підвищує емоційний заряд контенту, впливаючи на сприйняття аудиторії.

Щодо прагматичних налаштувань, ІІІ адаптує агресивну риторику до соціальних контекстів, орієнтуючи повідомлення на конкретні переконання чи упередження аудиторії «*If you're truly patriotic, you'll oppose this foreign interference!*», «*Do you want your children to live in a world controlled by these elites?*», «*If you truly care about your country, you'll act now to stop this disaster!*». Це дозволяє персоналізувати контент, максимізуючи його вплив.

Синтаксичні трансформації відбуваються для підсилення впливу. Використання риторичних запитань чи імперативних структур (наприклад, «*How can we ignore this?*», «*Act now!*») створює відчуття терміновості та мобілізує до дій. Або риторичні запитання: «*How can we ignore this?*», «*What else do we need to see before we act?*», «*Isn't this enough of a reason to change?*». Ці питання ставлять під сумнів поведінку або бездіяльність, викликають внутрішній тиск на слухачів, змушуючи їх шукати відповіді та діяти.

Імперативні структури: «*Act now!*», «*Don't wait!*», «*Take action today!*», «*Take control now!*», «*Don't miss out!*», «*Make your voice heard!*», «*Seize the opportunity!*», «*Join the movement!*». Використання таких конструкцій передає відчуття терміновості та нагальності, що стимулює аудиторію до швидкої реакції.

Цікавими є дискурсивні стратегії для спрощення складних проблем і викликання емоційних реакцій. Фреймування ситуації у форматі «*us vs. Them*», «*We must protect our borders from these invaders!*», «*Think of the children!*», «*How can we sleep at night*

knowing what's happening?» або створення поділів між групами посилює поляризацію і агресію. Стратегія «страшної небезпеки», перебільшуючи проблеми, маніпулює емоціями аудиторії.

Ці трансформації підкреслюють, як ІІІ може суттєво змінити спосіб розуміння та оцінки агресивної риторики, роблячи її більш ефективною та адаптованою до конкретних аудиторій. В результаті, агресивний контент, створений ІІІ, часто має вищий рівень персоналізації та емоційної маніпуляції, сприяючи більшому залученню та реакції з боку аудиторії.

Однак ці зміни також призводять до зниження чутливості до агресії, оскільки персоналізація та автоматизація агресивної мови знижують чутливість індивідів до її впливу. Цей зсув у когнітивних моделях сприйняття означає, що користувачі частіше стикаються з агресивною риторикою, не повністю усвідомлюючи її маніпулятивну природу. ІІІ революціонізував створення та поширення агресивної риторики завдяки своїй здатності маніпулювати мовними структурами, передбачати емоційні реакції та персоналізувати контент для конкретних соціальних груп. Оскільки ІІІ продовжує розвиватися, стає все важливішим розробляти стратегії для протидії його впливу та пом'якшення його негативного ефекту на суспільний дискурс.

Чат-боти та генеративні моделі мови значно пришвидшують процес адаптації риторики до конкретної аудиторії, здійснюючи аналіз поведінкових реакцій користувачів у реальному часі. Завдяки цьому, вони можуть створювати тексти з агресивним підтекстом без безпосередньої участі людини, що ускладнює ідентифікацію дже-

рела маніпуляції. Персоналізація агресії в такому контексті ґрунтується на зборі та аналізі даних про індивідуальні особливості користувачів з метою створення цільових агресивних повідомлень.

До цього сприяє доступ штучного інтелекту до персоналізованих профілів користувачів, що дозволяє підбирати мовні конструкції, які викликають максимальний емоційний відгук, зокрема страх, гнів чи ненависть. Адаптація риторики під конкретні соціальні та культурні контексти, у свою чергу, посилює зниження чутливості до агресії. Постійний контакт з агресивним контентом, створеним або підсиленним алгоритмами штучного інтелекту, розмиває межі між агресивною риторикою та звичайною полемікою. В результаті, у користувачів формується нова когнітивна модель сприйняття, що змінює критерії оцінки агресивності мови. Внаслідок цього людина може почати сприймати агресію як прийнятний аргументативний стиль.

Штучний інтелект, впливаючи на когнітивні процеси користувачів, змінює їхнє сприйняття агресивної риторики. Це може сприяти як поширенню агресії, так і розробці ефективних стратегій протидії їй. Таким чином, дослідження впливу штучного інтелекту на трансформацію психолінгвістичних механізмів сприйняття агресивної риторики відкриває нові можливості для розуміння змін у комунікаційних процесах сучасного суспільства.

Це дослідження поєднує концепцію несвідомого з критичним ставленням до традиційних підходів, підкреслюючи важливість розробки стратегій для боротьби з маніпуляціями та зменшення негативного впливу агресивного дискурсу в цифрову епоху. Подальший аналіз цих процесів може допомогти створити стратегії протидії маніпуляціям та обмежити поширення агресивного контенту, зокрема в онлайн-комунікаціях.

Висновки. Сучасні підходи до дослідження лінгвістичних та когнітивних процесів ґрунтуються на гіпотезі ментальних уявлень, що передбачає аналогії між людським мисленням, мовними змінами та процесами обробки інформації

штучним інтелектом. Хоча когнітивні механізми штучного інтелекту принципово відрізняються від людських, на певному рівні їх можна розглядати як функціонально подібні. Це важливо для вивчення трансформацій лінгвістичних механізмів сприйняття мови, включаючи агресивну риторичу, оскільки дозволяє аналізувати ці процеси поза контекстом нейробіологічних, соціологічних або культурних факторів.

Одним із ключових аспектів дослідження є рефлексивність, тобто здатність когнітивної системи критично усвідомлювати та аналізувати інформацію. Сучасні мовні системи штучного інтелекту демонструють аналогії з базовими механізмами людської свідомості. Штучний інтелект здатний генерувати алгоритми, схожі на відтворення людських когнітивних процесів, що наближає ці системи до розуміння агресивної риторики, її впливу на суспільство та механізмів нейтралізації.

Необхідно зазначити, що розглядання сепарованих наукових підходів до такого складного питання має свої обмеження. У цьому контексті підкреслюється важливість міждисциплінарного підходу, який пропонує більш ефективні методи для обробки нечіткої та невизначеної інформації, що є ключовим для розпізнавання та моделювання агресивної риторики. Урахування когнітивних аспектів разом із психолінгвістичними механізмами може стати основою для створення більш точних моделей аналізу мови, що дозволить ефективніше виявляти та нейтралізувати маніпулятивні мовні стратегії.

Подальші дослідження в цій сфері можуть зосередитися на розробці штучних когнітивних систем, здатних аналізувати та прогнозувати ефекти агресивної риторики на масову свідомість, а також сприяти її нейтралізації. Таким чином, інтеграція штучного інтелекту з когнітивними та лінгвістичними науками є перспективним і необхідним напрямом розвитку, що дозволяє глибше зрозуміти взаємодію мови, мислення та соціальних впливів, зокрема у контексті агресивної риторики в цифрову епоху.

Список літератури:

1. Антіпова О. П. Феномен мови ворожнечі в умовах сучасного інформаційного простору. *Hate Speech Phenomenon in the Modern Information Space*. 2020. URL: <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/28344> (дата звернення: 21.02.2025).
2. Васильєва М. Ю. Мовні засоби маніпулятивного впливу в політичному дискурсі: лінгвістичний та перекладацький аспекти. 2024. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7308> (дата звернення: 21.02.2025).
3. Гудзенко О., Пастрик Т., Лазько А., Гальчун Н. Психолінгвістичні механізми маніпуляції у сучасному інформаційному просторі: стратегії впливу та протидії. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. 2024. Вип. 4. С. 66–76. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2024.4.10>.

4. Мазур А. А. Аналіз наративів та упередженості настроїв у соціальних мережах з використанням методів машинного навчання. 2024. URL: <https://ela.kpi.ua/items/1fa0e641-e34f-42e8-aa61-bc4c0f04300d> (дата звернення: 21.02.2025).
5. Ніколаєнко Н., Василевич Ю., Комарчук О. Маніпулятивний характер російських засобів масової комунікації в умовах російсько-української гібридної війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2020. Вип. 1(7). С. 93–104. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/131> (дата звернення: 21.02.2025).
6. Andalibi N., Buss J. The human in emotion recognition on social media: Attitudes, outcomes, risks. *Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems*. 2020. P. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.1145/3313831.337668>.
7. Blackwood A. *Dark Psychology and Influence: Master the Art of Persuasion, Manipulation, Mind Control, NLP, and Reading People, Uncover the Secrets of Human Behavior, Protect Yourself from Deception*. Vocal Spark LLC, 2025. URL: <https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=8xFIEQAAQBAJ>.
8. Hermann I. Artificial intelligence in fiction: between narratives and metaphors. *AI & Society*. 2023. Vol. 38. № 1. С. 319–329. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00146-021-01299-6> (дата звернення: 21.02.2025).
9. Karpenko Z. Psychometrics, Rhetoric, Narrative in Media Psycholinguistics. *East European Journal of Psycholinguistics*. 2020. Vol. 7. № 2. P. 80–96. DOI: <https://doi.org/10.29038/eejpl.2020.7.2.kar>.
10. Kovalchuk L., Litkovych Y. Psycholinguistic aspects of representing aggression in wartime media discourse. *East European Journal of Psycholinguistics*. 2022. Vol. 9. № 2. P. 67–81. DOI: <https://doi.org/10.29038/eejpl.2022.9.2.kov>.
11. Levko O. Прецедентні одиниці як засоби маніпуляції в українському релігійному медіадискурсі: психолінгвістичний вимір. *Psycholinguistics*. 2020. Vol. 28. № 2. P. 99–127. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2020-28-2-99-127>.
12. Stark L., Hoey J. The ethics of emotion in artificial intelligence systems. *Proceedings of the 2021 ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency*. 2021. P. 782–793. DOI: <https://doi.org/10.1145/3442188.34459>.
13. Wright J. Suspect AI: vibraimage, emotion recognition technology and algorithmic opacity. *Science, Technology and Society*. 2023. Vol. 28. № 3. P. 468–487. DOI: <https://doi.org/10.1177/09717218211003411>.
14. Winter B., Perek F. Cognitive linguistics. *The Routledge Handbook of Applied Linguistics*. 2023. P. 309–321. Routledge. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003082644-26> (дата звернення: 21.02.2025).
15. Romanchuk S., Kuzmenko O. Y., Berezhna M., Vysoskyi A., Nikolaieva T. Analysis of the Linguistic Personality as a Subject of Psycholinguistic Research: Dynamics of Development and Forecasts for the Future. *Forum for Linguistic Studies*. 2024. Vol. 6. No. 6. P. 15–27. Academic Publishing Pte. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/42040/1/1.pdf> (date of access: 21.02.2025).

Bakai Yu. I. LEXICAL-SEMANTIC TRANSFORMATIONS OF AGGRESSIVE RHETORIC UNDER THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

The emergence of artificial intelligence has caused significant changes in linguistic communication, which can be observed in the lexico-semantic and pragmatic transformations of aggressive rhetoric. The impact of artificial intelligence on the linguistic mechanisms of aggression perception has become an important subject of research within linguistics and psycholinguistics. Special attention should be paid to how these technologies alter traditional forms of linguistic influence, particularly aggressive rhetoric, shaping new syntactic and semantic structures of communication. The purpose of this article is to analyze the lexico-semantic transformations of aggressive rhetoric under the influence of artificial intelligence. Specifically, the focus is on how AI algorithms change the linguistic structures of aggression, personalize it, and adapt it to specific social contexts. The study uses the method of analysis and synthesis of relevant scientific literature. The results of the work demonstrated that the changes arising from the automation of communication significantly affect the perception of aggressive statements. The main lexico-semantic transformations are identified, such as the personalization of aggression, modification of the pragmatic aspect of aggression, and syntactic transformations of aggressive rhetoric. An important aspect is that artificial intelligence can significantly increase the effectiveness of aggressive rhetoric by adapting it to the linguistic and cognitive models of perception of a particular audience. This especially relates to how aggressive messages are perceived in the digital environment, where even small changes in lexical choice or syntax can have an influential impact. The conclusions indicate that AI technologies open up new opportunities for manipulating linguistic and cognitive mechanisms, particularly through the personalization

of aggressive rhetoric. However, this also raises new challenges for linguistic ethics and the requirements for communication standards in the digital age. Further research in this field could help develop effective methods to counter aggressive influences and reduce their negative impact on society through changes in lexico-semantic and syntactic structures.

Key words: *linguistic influence, media space, linguistics, semantics, discourse, artificial intelligence in linguistics.*